

CÂTEVA ASPECTE POȘTALO-FILATELICE ALE ROMÂNIEI LA 1932

Alexandru Leonard POP

Centrul Universitar Nord din Baia Mare,
Facultatea de Inginerie
Asociația Filateliștilor Feroviari din România

SOME POSTAL-PHILATELIC ASPECTS OF ROMANIA IN 1932

Abstract: The year 1932 is important for the postal-philatelic study of Rumania from at least three points of view: the modification, mid-year, of the tariffs for postal services, the EFIRO Philatelic Exposition and the transport of mail with the LZ-127airship, as well.

Due to the high volume of analyzed information and of the amply debated subject, this paper presents a synthesis of the main postal services and their circulation internally.

The results of this study emphasize the fact that the circulation of mail in 1932 was largely within the legal procedures concerning postal charges.

KEY WORDS: 1932, postal services, tariffs, stamps, postage, mail circulation.

1. Tarifele poștale interne

Tarifele poștale interne aflate în vigoare în anul 1932 sunt redată în tabelul 1. Începând cu data de 1 iunie o parte dintre aceste servicii suferă modificări tarifare, unele dintre ele fiind taxate suplimentar, altele beneficiind de o reducere tarifară sau de eliminarea acestora [1]. Categoriile serviciilor poștale enumerate în acest tabel au pornit de la un studiu publicat în 1992 de către ing. Călin Marinescu [2] care a analizat evoluția tarifelor practicate de administrațiile poștale românești de-a lungul timpului. Între timp cercetătorul a adus completări și revizuirii la acest capitol [6], iar pentru studiul nostru mi-am propus să aleg doar acele servicii și taxe pentru care se utilizau timbre ce acopereau contravaloarea acestora.

În 1932 stabilirea și modificarea taxelor poștale și nepoștale s-a făcut prin decrete-legi speciale care erau publicate în Monitorul Oficial al României (M.O.). În acest an au avut loc două modificări și schimbări ale tarifelor, după cum urmează:

- 28 ianuarie (M.O. nr. 9/12 ianuarie 1932) - S-a introdus taxa timbrului cultural pentru cărțile poștale ilustrate

- 1 iunie (M.O. nr. 123/30 mai) - Au crescut numai tarifele pentru cărțile poștale simple și cu răspuns plătit și au scăzut pentru cărțile poștale ilustrate și taxa expres. S-a desființat taxa post-restant.

Am păstrat modul de notare conform unei lucrări publicate în 2008, considerând că aceasta este o lucrare de referință pentru cei care studiază istoria filatelic-poștală din România [8].

Tabelul 1 - Tarifele poștale pentru corespondența internă în vigoare pentru anul 1932

Categoria	Serviciul poștal	până în 31 mai	din 1 iunie
AA1	Scrisori „loco” (până în 20 g)	4	4
AA2	Scrisori „alte localități” (până în 20 g)	6	6
AB1, AB2	Trepte de greutate (în fracțiuni de 20 g)	2	2
CA	Cărți poștale simple	2	3
CB	Cărți poștale cu răspuns plătit	4	6
CD	Cărți poștale ilustrate	4	3
CF	Cărți poștale ilustrate cu formule	1	1
CF	Cărți poștale militare	1	1
CG	Cărți poștale îndoite comerciale	2	3
FA	Imprimare (până în 50 g)	1	1
FE	Imprimare-Cărți (până în 50 g)	0,50	0,50
FF	Trepte de greutate (în fracțiuni de 50 g)	0,50	0,50
FG	Imprimare pentru orbi (până la 1 kg)	0,50	0,25
FH	Trepte de greutate (în fracțiuni de 1 kg)	0,50	0,25
GA	Cărți de vizită	1	1
HA	Ziare (până în 100 g)	-	0,25
HB	Trepte de greutate (în fracțiuni de 100 g)	-	0,25
HC	Ziare și reviste periodice (până în 50 g)	0,25	-
HD	Trepte de greutate (în fracțiuni de 50 g)	0,25	-
HE	Periodice (până în 50 g)	-	0,25
HF	Trepte de greutate (în fracțiuni de 50 g)	-	0,25
IA	Hârtii de afaceri (până în 250 g.)	5	5
KA	Probe de mărfuri (până în 100 g)	3	3
FB, IB, KB	Trepte de greutate (în fracțiuni de 50 g)	1	1
TR	Taxa de recomandare	10	10
TE	Taxa expres	30	20
TAR	Taxa adevărire de primire	10	10
TPR	Taxa Post Restant	10	-
TFR. 1	Taxa de reclamație pentru obiecte recomandate	10	10
TRF. 2	Taxa de reclamație pentru obiecte simple	2	2
TSL	Taxa de sărbătoare	5	5
TIF.	Taxa minimă a insuficienței de francare	2	2
TNP.	Taxe nepoștale obligatorii	TAV., TC.*	TAV., TC.

* - în vigoare din 28 ianuarie

Acolo unde treptele de greutate erau identice și aveau același tarif, le-am reprezentat pe un singur câmp păstrând ambele categorii de servicii

căroră le era adresat. Enumerarea lor s-a făcut păstrând prima literă din categoria serviciului aferent (de exemplu: FB reprezintă taxa pentru treptele de greutate al serviciului FA). În cazul în care un anumit serviciu poștal prezintă mai multe subcategorii, numerotarea s-a realizat prin păstrarea primei litere al categoriei urmată de creșterea alfabetică în enumerarea subcategoriilor. De exemplu: în categoria cărților poștale (C) avem nu mai puțin de șase subcategorii enumerate de la A la G. În ceea ce privește ziarele, expediate de editori și administrații, au prezentat două trepte de greutate în acest an: 50 g până în data de 31 mai și 100 g din data de 1 iunie [2].

Obiectele de corespondență au fost francate, în această perioadă, în mod obligatoriu cu mărci care reprezentau taxe destinate altor fonduri decât cele ale DGPTT. Aceste mărci (TAV și TC) nefiind poștale, prin circulația lor pe corespondență capătă un statut semi-poștal.

Timbrul aviației (TAV) avea valoarea de 1 leu pentru obiectele de corespondență poștală AA1, AA2, CD și de 50 bani pentru CA, CF și CG. El se aplica suplimentar taxelor poștale ordinare și a celor de avion. Neaplicarea acestui timbru se taxa dublu la destinatar. Trebuie specificat faptul că acest timbru nu avea nici o legătură cu suprataxele aeriene care se aplicau doar corespondenței transportate prin avion.

În fig. 1 avem reproducerea unei cărți poștale simple, recomandate, expediată în data de 11 mai 1932, loco, în Cernăuți [3]. Pentru un asemenea serviciu Poșta percepea un tarif de 12 lei și 50 de bani, după cum rezultă și din tabelul 1. Analizând piesa observăm că ea a fost tarifată corect, iar contravaloarea serviciului poștal perceput se compune din: **2 lei** (reprezentat prin timbrul fix de pe CP) contravaloarea expedierii unei cărți poștale simple (CA) + **10 lei** (compusă din timbrul de 6 lei cu efigia domnitorului Alexandru cel Bun - L.p. 95 și timbrul de 4 lei din seria de uzuale Carol II cu filigran CC - L.p.96f) reprezentând taxa de recomandare (TR) + **0,50 lei** timbrul aviației din emisiunea tipărită la 15 mai 1931 reprezentând taxa nepoștală obligatorie (TAV) care se percepea până la 31 mai [4].

Fig. 1 - Carte poștală simplă, expediată local, tarifată corect

Timbrul cultural (TC) a fost impus în urma Deciziei Ministeriale privind Monopolul cărților poștale ilustrate, și a intrat în vigoare pe data de 28 ianuarie. Acesta avea valoarea nominală de 2 lei și trebuia să se aplice pe cărțile poștale ilustrate (CD). La început făceau excepție de la această francare cărțile poștale ilustrate cu portretele conducătorilor statului și de politicieni, imprimatele de reclamă în formă de carte poștală, cu vederi de fabrici, articole de comerț ș.a. Neaplicarea timbrului cultural se taxa la destinatar cu 3 lei.

Paragrafele următoare prezintă doar acele servicii poștale ale căror contravaloare era reprezentată prin aplicarea de timbre pe obiectele de corespondență. Prin însăși definiția sa timbrul reprezintă un „*imprimat de dimensiuni mici, emis de stat, pentru a fi aplicat pe scrisori, drept taxă poștală, sau pe unele acte oficiale, drept impozit*” [5]. Vor fi detaliate următoarele obiecte de corespondență: scrisorile, treptele de greutate ale acestora, cărțile poștale, imprimatele, ziarele și hârtiile de afaceri. În ceea ce privește taxele, ele au fost prezentate anterior și vor fi analizate concret pe baza ilustrațiilor care însoțesc prezenta lucrare.

1.1. Scrisorile

Fiind considerate cele mai vechi obiecte de corespondență, scrisorile au fost admise în circuitul poștal începând cu data de 1 mai 1862 (ori după alte surse din 24 ianuarie 1859). Dacă la început erau alcătuite dintr-o foaie de hârtie împăturită și sigilată de către expeditor, ulterior s-a folosit plicul în care a fost introdusă foaia de hârtie scrisă, astfel constituindu-se scrisoarea propriu-zisă. Sub această formă au circulat scrisorile în circuitul poștal intern și în anul 1932.

Dimensiunile maxim admise au fost de 45 cm pe una din laturi și pentru sul 75 cm lungime și 10 cm diametru [6]. Introducerea în plicurile scrisorilor a bancnotelor, monedelor, mărcilor poștale, valorilor etc. era interzisă. Făceau excepție însă introducerea măștișoarelor în perioada 15 februarie - 15 martie.

În funcție de destinația lor scrisorile au fost de două categorii: *loco* (AA1) - care erau destinate aceleași localități cu cea de expediție; și *alte localități* (AA2) - care erau destinate altei localități decât cea de expediție. În funcție de natura lor, scrisorile au avut tarife identice pe toată perioada studiată, acest serviciu nefiind influențat de modificarea tarifară survenită la data de 1 iunie.

În fig. 2 avem o scrisoare recomandată „alte localități” cu un vădit caracter filatelic [7]. Ea a fost expediată de la București la Cluj, și are o particularitate deosebită: este francată filatelic, dar corespunzător tarifului în vigoare, care era de **6 lei** (scrisoare internă - AA2) + **10 lei** (taxa de

recomandare - TR) + **5 lei** (taxa specială de sărbătoare - TSL, 20 noiembrie picând într-o duminică). Taxa de **1 leu** Fondul aviației era o taxă obligatorie pe orice scrisoare internă - TAV. Suprataxa celor trei mărci era destinată Sanatoriilor PTT, fiind una benevolă (și acceptată de către expeditor odată cu utilizarea mărcilor respective pe corespondență). Cele trei timbre cu suprataxă constituie seria completă a emisiunii pusă în circulație pe data de 1 octombrie 1932 (L.p. 100).

Fig. 2 - Scrisoare "alte localități" francată poștalo-filatelic

Indiferent de destinația lor, în 1932 scrisorile au fost taxate după greutatea lor. În această perioadă treptele de greutate au fost egale între ele (AB1, AB2): 20 grame. Greutatea maximă admisă a fost de 2 kg.

Pentru expedierea scrisorilor au fost puse la dispoziția persoanelor interesate plicuri cu marcă fixă corespunzătoare tarifelor în vigoare. Primul plic cu marcă fixă din țara noastră a apărut în 1931 având marca fixă (M.F.) bustul regelui Carol II spre dreapta, în stânga sus stema și inițialele P.T.T., iar în stânga jos prețul de vânzare [23]. Și în 1932 au fost folosite deoarece M.F. de 4 lei (fig. 3) cu care erau tipărite corespundeau unei scrisori "loco" (AA1). În acest sens au fost tipărite trei modele având dimensiunile de 155 x 128 mm și 160 x 113 mm.

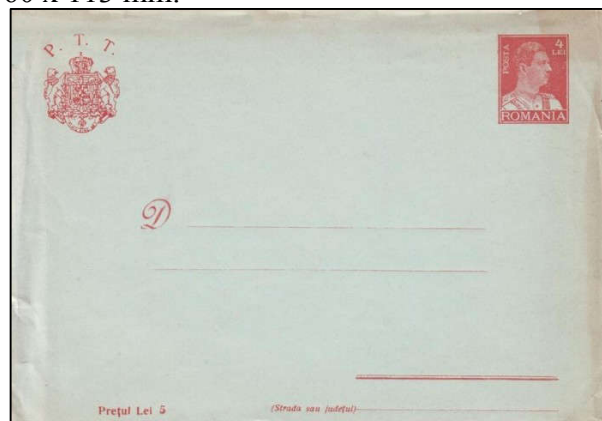

Fig. 3 - Întreg poștal - plic, neuzat, stema PTT, cu marcă fixă Carol II având nominalul de 4 lei

Pentru expedierea scrisorilor în alte localități (AA2), în acest an a fost tipărit un plic cu M.F. efigie de 6 lei brun-lila, pe hârtie gri și crem, format 160 x 113 mm. Prețul de vânzare al acestui plic a fost de 7 lei. Se cunoaște existența și unei variante de plic pe hârtie crem poroasă, având dimensiunile de 155 x 125 mm.

1.2. Cărțile poștale

Cărțile poștale simple (CP) au fost introduse în serviciul poștal român la 1/13 iunie 1873. Indiferent de destinația lor, au avut același tarif, respectiv 2 lei până pe data de 31 mai, și 3 lei începând cu 1 iunie 1932. Dimensiunea maxim admisă la expediție era de 150 x 105 mm, iar cea minimă de 100 x 70 mm [6].

În fig. 4 este prezentată o CP expedită la data de 29 august 1932 de la Bacău la București (sosită pe data de 30 august) și francată corespunzător cu timbrul fix de **3 lei** la care se adaugă TNP - timbrul aviației în valoare de **50 bani**.

Fig. 4 - Carte poștală simplă cu timbru fix expedită în august 1932 [8]

Cărțile poștale cu răspuns plătit (CB) erau alcătuite dintr-un carton îndoit sub forma a două cărți poștale, care se puteau detașa pentru a circula separat. Tariful poștal al perechii inițiale era dublul celei unei cărți poștale simple (CP). Dimensiunile maxime și minime admise erau identice cu cele ale unor CP.

Cărțile poștale ilustrate (CPI) au fost admise oficial în serviciul poștal intern începând cu 20 septembrie/2 octombrie 1894 (fig.5). Teoretic cele care prezentau subiecte obscene (nuduri de femei, cuvinte sau texte obscene, etc.) erau oprite la expediție, practic însă această măsură nu a fost respectată, chiar dacă ea era stipulată în regulamente. În 2014 un piteștean și-a vândut din colecție astfel de piese la prețuri pornind de la 40 lei exemplarul [26].

Fig. 5 - Carte poștală ilustrată editată de Librăria Modernă, cu date de identificare: Brăila - Nr.2 - 1926, I. Gh. 18248 [9]

În 1932 au avut tarif poștal diferențiat (v. categoria CD din tabelul 1), acesta fiind de 4 lei, în prima jumătate a anului, și scăzând la 3 lei începând cu data de 1 iunie. În fig. 6 observăm tarifarea corespunzătoare la începutul anului [10]. Aceasta era compusă din timbrul de **4 lei** din emisiunea de uzuale Carol II - 1932, la care s-au adăugat taxele nepoștale obligatorii: **1 leu** timbrul aviației + **2 lei** timbrul cultural (aflat în vigoare deja de la sfârșitul lunii ianuarie).

Fig. 6 - Carte poștală ilustrată tarifată corespunzător pentru finele lunii februarie

În această categorie de servicii poștale erau admise și acele cărți poștale ilustrate (CPI) a căror față rezervată pentru adresă era divizată în două părți egale printr-o linie verticală și pe una dintre ele era scrisă corespondența. Acest lucru este ilustrat și în fig. 7 unde avem o CPI (reversul celei din fig. 5) expediată la data de 10 august 1932 din Lacul Sărat și sosită la Iași pe data de 11 august (o zi diferență). Se observă cu lejeritate linia verticală ce desparte fața rezervată corespondenței și francarea corespunzătoare tarifului

în vigoare la acea dată: **3 lei** contravaloarea expedierii unei CPI cu timbrul aferent din emisiunea de uzuale Carol II + **1 leu** timbrul aviației + **2 lei** timbrul cultural, ultimele două fiind taxe nepoștale obligatorii (TNP).

Fig. 7 - Reversul CPI din fig.5 în care se observă divizarea prin linie verticală a feței rezervate corespondenței și tarifarea corectă a piesei filatelice [9]

Cărțile poștale ilustrate (CPI) care aveau tăiat sau șters titlul “CARTE POȘTALĂ” și îndeplineau anumite condiții erau trecute, ca obiecte de corespondență, la Imprimare (FA) și tarifate ca atare. Dimensiunile maxime și minime admise erau cele de la CP. Marca sau mărcile poștale reprezentând tariful poștal pentru expedierea prin poștă a CPI trebuiau lipite în colțul din dreapta sus pe fața cu adresa destinatarului. Începând cu data de 19 martie/1 aprilie 1904 s-a admis aplicarea mărcilor poștale și pe spatele CPI, adică pe fața cu ilustrația, obținându-se așa-numitele T.C.V.-uri (Timbre Côté Vue). În fig. 8 se prezintă imaginea unei asemenea piese, identificată pe un site de vânzări [22]. Pe fața CPI întâlnim timbrul cu valoarea nominală de **50 bani**, reproducere după pictura “Dorobanțul” de Nicolae Grigorescu care face parte din seria de 7 valori “Centenarul Armatei Române” pusă în circulație la data de 10 mai 1931 (L.p. 89); și timbrul cu nominalul de **1 leu + 1 leu** din emisiunea “Jamboreea Națională Sibiu” pusă în circulație la data de 10 iulie 1932 (L.p. 98). Ambele timbre au fost obliterate cu ștampila expoziției pe data de 24 noiembrie. Din păcate piesa în piesa în cauza este necirculată, francatura ei fiind una filatelică, pe revers nefiind aplicate timbre suplimentare. Autorul a dorit astfel să obțină un TCV ca amintire de la marea expoziție filatelică. Pentru ca această CPI să poată fi circulat efectiv ar fi trebuit să aibă aplicate timbre în valoare de 3 lei (contravaloarea expedierii unei CPI) + 2 lei TC + 1 leu TAV.

Fig. 8 - Carte poștală TCV ștampilată la Expoziția Filatelică Română EFIRO 1932 în data de 24 noiembrie. Timbrele aplicate sunt în concordanță cu tema și cu anul ștampilării [22].

Ca o mică paranteză, cercetătorul dr. Ioan Daniliuc în prefața lucrării sale [24] ne aduce la cunoștință că în 1932 (anul asupra căreia ne referim în materialul de față) Ilamando Lecestre, un colecționar de CPI din Melun, atribuie denumirea de *ilustrată maximă* (carte maximă) cărților poștale ilustrate pe fața cărora erau aplicate și obliterate mărcile poștale pe care le comercializa. Ceea ce le diferenția de simplele TCV-uri era faptul că exista o similitudine între imaginea cărții poștale și imaginea timbrelor care erau aplicate pe aceasta.

Acele cărți poștale ilustrate (CPI) cuprinzând formule de politețe (mulțumiri, urări, complimente), exprimate în cinci cuvinte sau maxim cinci inițiale au fost francate ca imprimare în prima treaptă de greutate la care s-au adăugat timbrul cultural de 2 lei și timbrul aviației de 1 leu. Dimensiunile maxime și minime admise erau cele de la cărțile poștale simple (CP).

Cărțile poștale militare (CPM), în funcție de tarifarea poștală, se puteau clasifica în două grupe: CPM gratuite (folosite de către militari în anumite condiții speciale) și CPM cu tarif redus. Acestea din urmă au fost admise ca obiecte de corespondență încă din 1 ianuarie 1927, pentru a fi utilizate de militarii cu grade inferioare încazarmați, putând circula astfel numai având aplicat sigiliul militar poștal al unităților militare cărora aparțineau militarii expeditori. În rest erau tarifate ca și cărți poștale simple. În fig. 8 observăm o astfel de CPM francată cu **3 lei** (1 leu timbru fix + 2 lei timbru Carol II - uzuale) + **50 bani** TAV. Dimensiunile maxime și minime admise erau identice cu cele de la CP.

Fig. 9 - Carte poștală militară fără tratament special, tarifată ai domo unei CP (sursa imaginii: okazii.ro)

Cărțile poștale îndoite comerciale (CG) au fost admise oficial în serviciul poștal românesc ca obiecte de corespondență încă din data de 22 martie 1930. Ele erau cărți poștale particulare, reduse la dimensiunea unei cărți poștale simple, prin îndoirea unei părți din lărgimea lor pe partea adresei. Partea îndoită trebuia să fie perfect lipită pe partea adresei și nici un fel de corespondență nu trebuia scrisă pe acea parte, exceptând adresa destinatarului. Aceste CP erau utilizate doar de casele comerciale și industriale, având imprimate pe ele adresa firmei respective (fig.10).

Fig. 10 - Carte poștală îndoită comercială tarifată corect

Analizând piesa prezentată observăm cu ușurință caracteristicile unei astfel de cărți poștale. De remarcat este însă francatura mecanică a piesei prezentate cu amprenta publicitară frumos realizată a acesteia. Expediată la 19 februarie, de la București la Ploiești, cei 12 lei din timbrul imprimat reprezintă o tarificare corectă, ea fiind compusă din 2 lei reprezentând tariful de expediție pentru o carte poștală îndoită comercial (CG) la care se adaugă

taxa de recomandare în valoare de **10 lei**. Cartea poștală este completată de timbrul aviației, obligatoriu, în valoare de **50 bani**.

1.3. Imprimatetele

În categoria imprimatelor propriu-zise (FA) erau cuprinse toate obiectele tipărite: ziare, reviste, periodice, cărți, publicații, probele de imprimărie, fotografii și albume de fotografii, desene, planuri, hărți geografice, etc., care nu erau expediate de către editori. În acest an, unele dintre acestea (FE și FG cu treptele de greutate aferente) au avut un statut de sine stătător, cu tarife mai reduse. Reprodusele obținute prin procedurile mecanice ale vremii (cromatografie, poligrafie, hectografie, papirografie, velocigrafie, etc.), trebuiau depuse la ghișeele poștale într-un număr de cel puțin 20 de exemplare identice.

Și unele categorii de scrisori oficiale aparținând unor societăți ce erau adresate unor bănci sau cooperative erau considerate imprimate dacă erau prezentate în plicuri cu antet, tipărite ca atare cu loc pentru număr de înregistrare. În fig. 11 întregul poștal prezentat are amprența ștampilei "IMRIMTAE", fiind înregistrat ca atare, și este tarifat cu timbrul de **1 leu** din emisiunea de uzuale Carol II + timbrul de **50 bani** reprezentând TAV.

Fig. 11 - Întreg poștal, plic cu antet aparținând Uniunii de Cooperative "Ardealul" din Cluj-Napoca

CPI care aveau tăiat (șters) titlul „CARTE POȘTALĂ” și care nu conțineau decât cuvinte admise erau considerate Imprimatete.

Dimensiunile maxime admise erau de 45 cm pe una din laturi sau de 75 cm lungime pentru sul cu un diametru de 10 cm.

Treptele de greutate ale imprimatelor (FB) au fost stabilite în fracțiuni de câte 50 de grame. Maximul de greutate admis era de 1 kg până pe data de 31 mai, urmând ca din data de 1 iunie aceasta să crească la 2 kg, excepție făcând imprimatetele-cărți și volumele singulare pentru care se admitea un maxim de 3 kg.

Imprimarele cărți (FE) au constituit obiecte de corespondență de sine-stătătoare, cu tarif poștal propriu, mai redus decât al imprimatelor, după cum rezultă și din tabelul 1. În această categorie erau incluse cărțile didactice, literare sau științifice, inclusiv cataloagele pur didactice. Începând cu 1 iunie au fost eliminate cataloagele și prospectele de librărie, acceptate în prima jumătate a anului.

Treptele de greutate (FF) au fost în fracțiuni de câte 50 g și au avut același tarif pe tot parcursul anului. Maximul de greutate pentru cărți era de 2 kg, făcându-se o excepție pentru volumele singulare care puteau ajunge până la 3 kg.

Cecogramele sau imprimarele în relief pentru orbi (FG) au fost introduse în serviciul poștal intern încă din 1 august 1920. Au fost admise înscrierile în relief (tipărite în alfabetul Braille) precum și înregistrări sonore pentru uzul orbilor. Dimensiunile minime și maxime admise erau identice cu cele de la scrisori.

Treptele de greutate (FH) erau de 1 kg, maximul admis la expediție fiind de 5 kg.

1.4. Alte categorii de servicii poștale

Cărțile de vizită (GA) au fost menționate în Serviciul Poștal Român începând cu data de 1/13 aprilie 1880, anterior acestea fiind incluse la imprimare. Erau constituite dintr-un carton pe care erau tipărite numele, prenumele și adresa expeditorului, circulând în plic deschis. Aveau același tarif ca prima treaptă de greutate a imprimatelor.

Începând cu 1 iunie au fost semnalate cărțile de vizită cu formule (GB) de felicitare sau condoleanțe. În mod excepțional de la 1 noiembrie au fost admise ca imprimare cărțile de vizită manuscrise dacă pe lângă nume, titlu și adresa expeditorului scrise de mână nu erau decât formule de politețe, exprimate în maxim cinci cuvinte [2].

Ziarele (HA - de la 1 iunie și HC - până la 31 mai, când alături de ziare erau incluse și periodicele), expediate de editori și administrații, au fost admise în serviciul poștal încă din data de 24 ianuarie 1859. În această categorie de servicii se taxau doar ziarele expediate de către redacții, fie sub bandă la adresa abonaților, fie în pachete la adresa colectorilor pentru a fi vândute publicului. Ziarele nevândute, care se înapoiau redacțiilor respective în pachete de către colectori, erau tratate ca imprimare.

Până la data de 31 mai treptele de greutate erau stabilite la fracțiuni de câte 50 g (HD), iar începând cu 1 iunie acestea au fost stabilite la fracțiuni de câte 100 g (HB). Pentru ziarele cotidiene, începând cu data de 5 aprilie, s-a tolerat un mic plus de greutate peste 50 g, fără a se taxa suplimentar. Maximul de greutate admis pentru pachetele cu ziare era de 5 kg.

Publicațiile periodice (HE) expediate de editori devin obiecte de corespondență distinctă începând cu 1 iulie, cu trepte de greutate (HF) proprii de câte 50 g. Maximul de greutate admis era de 2 kg.

Hârțiile de afaceri (IA) au fost introduse în serviciul poștal român prin Legea din 1 martie 1875 pe data de 19 iunie / 1 iulie 1875 și au fost în circulație poștală până la data de 8 iulie 1959. Au avut tarife poștale unice pentru întreaga perioadă analizată. Dimensiunile minime și maxime admise erau cele de la scrisorile simple. Prima treaptă de greutate a fost fixată la 250 g., următoarele trepte fiind de 50 g. (IB). Greutatea maxim admisă era de 2 kg.

Probele de mărfuri (KA) reprezentau obiecte de corespondență care erau expediate în cantități mici de către comercianți pentru a-și face cunoscute produsele. Dimensiunile maxime admise la expediție erau de 45 x 20 x 10 cm (lungime x lățime x grosime), iar în formă de sul 45 cm lungime și 15 cm diametru. Prima treaptă de greutate a fost fixată la 100 g, urmată apoi de trepte de greutate de 50 g. Maximul de greutate admis la expediție a fost de 500 g.

2. Taxele poștale interne

Administrația poștală a vremii a pus la dispoziția publicului și a autorităților o serie de servicii poștale în plus față de transportul simplu al corespondenței de la expeditor la destinatar. Aceste servicii nu erau obligatorii și se îndeplineau numai la cererea expeditorului, necesitând însă achitarea unor taxe suplimentare față de costul transportului simplu al corespondenței [6].

Taxa de recomandare (TR) a existat pe toată perioada analizată, a avut același tarif și nu era diferențiată în funcție de destinația și natura corespondenței. Prin urmare se percepea aceeași sumă de bani fie că era vorba de scrisori (fig. 9), cărți poștale (fig. 1) sau imprimare. În mod normal cei 10 lei percepuți ca TR erau acoperiți cu ușurință prin timbre cu această valoare nominală, pe parcursul anului fiind puse în circulație nu mai puțin de 5 emisiuni, cu tiraje suficiente cât să acopere necesitățile poștale. Totuși în unele cazuri și în special în provincie (v. fig. 1) au fost perioade când din lipsă de nominale (sau pur și simplu din punct de vedere filatelic), această taxă era compusă prin combinarea a două sau mai multe timbre cu nominale mai mici.

În fig. 12 este prezentată o scrisoare recomandată, francată filatelic (suprafrancată) de către expeditor¹ cu colița emisiunii "EFIRO 1932" și cele două valori mici ale emisiunii "Sanatorii PTT". În mod normal această scrisoare ar fi trebuit să fie francată cu timbre în valoare de 14 lei (reprezentând contravaloarea serviciului poștal: 4 lei o scrisoare loco + 10 lei taxa de recomandare) + 1 leu TAV. La o analiză atentă observăm însă francarea pur filatelică (pe care o făceau majoritatea filateliștilor din acea vreme) compusă din: **6 + 5 lei** - colița *Efiro*, unde 6 lei taxa poștală + 5 lei taxa benevolă în beneficiul expoziției; **(4 + 1 lei) + (6 + 1 lei)** - primele două

¹ Domnul Rudolf Zoscsak fiind un cunoscut filatelist în epocă, funcționar ministerial bucureștean și expert filatelic.

timbre din emisiunea *Sanatorii PTT*, unde 10 lei reprezintă taxa de recomandare și 2 lei taxa benevolă în folosul sanatoriilor; plus 1 leu - timbrul aviației - taxă nepoștală obligatorie la acea vreme. În anul 2011 această piesă a fost adjudecată pe site-ul de licitații eBay la valoarea de 353 de euro, după 15 biduri [18].

Fig. 12 - Scrisoare recomandată, expediată "loco", suprafrancată [18]

Taxa expres (TE) s-a înființat la data de 1 aprilie 1929, iar în perioada studiată a avut valoare unică pentru trimiteri, tarifele percepute fiind mai mari la începutul anului (v. Tabelul 1). În mod uzual pentru acoperirea acestei taxe, au existat în circuitul poștal timbre cu nominalul de 20 lei și 10 lei. Nu am întâlnit până acum piese în care TE era compusă cu o combinație de nominale mai mici.

Taxa de adevărire de primire (TAR), se plătea pentru aducerea la cunoștința expeditorului că un obiect de corespondență trimis recomandat a fost primit de către destinatar. A fost în vigoare pe toată perioada analizată și avea un tarif unic. Achitarea taxei se făcea prin mărci poștale lipite direct pe obiectele de corespondență.

Taxa Post Restant (TPR) a funcționat până pe data de 31 mai, fiind apoi suspendată. Această taxă era plătită de destinatar la primirea obiectului de corespondență.

Taxa de reclamație (TFR) este semnalată din data de 1/13 ianuarie 1865. În perioada studiată au existat valori diferite pentru corespondența expediată recomandat (TFR.1) sau simplă (TFR.2).

În 1932 taxa de ramburs (TTR) pentru trimiterile recomandate era achitată prin aplicarea de mărci poștale. Nu am inclus această taxă în tabelul 1 deoarece suma percepută ca taxă diferea în funcție de valoarea rambursată. Aceste taxe se găsesc însă în tabelul 2.

Tabelul 2 - Taxa de ramburs percepută în 1932

Ramburs până la ... lei	Valoarea taxei
200	1
500	3

1.000	5
10.000	10

Taxa de sărbătoare (TSL) se percepea pentru trimiterile poștale recomandate prezentate la expediere în zilele libere ale săptămânii. Aici se încadrau zilele de duminică și sărbătorile legale (cele religioase și laice). Pentru anul studiat acestea au fost incluse în tabelul 3. De exemplu, zilele de 1 mai și 25 decembrie, fiind considerate sărbători legale, au căzut și într-o zi de duminică. Valoarea acestei taxe a fost aceeași pe tot cuprinsul anului. În fig. 2 este reprezentată o scrisoare supusă acestei taxe, 20 noiembrie fiind o zi de duminică.

Tabelul 3 - Zilele pentru care era percepută TSL în anul 1932

Luna	Duminică	Sărbători legale
Ianuarie	3, 10, 17, 24, 31	1, 6, 7, 24
Februarie	7, 14, 21, 28	2
Martie	6, 13, 20, 27	25
Aprilie	3, 10, 17, 24	23, 29, 30
Mai	1, 8, 15, 22, 29	1, 2, 3, 10, 21
Iunie	5, 12, 19, 26	9, 20, 29
Iulie	3, 10, 17, 24, 31	-
August	7, 14, 21, 28	15
Septembrie	4, 11, 18, 25	8, 14
Octombrie	2, 9, 16, 23, 30	26
Noiembrie	6, 13, 20, 27	8
Decembrie	4, 11, 18, 25	24, 25, 26, 27

Taxa minimă a insuficienței de francare (TIF), cunoscută și sub numele de “Porto”, a intrat în vigoare la 1 aprilie 1922. Pe lângă taxarea dublă a insuficienței de francare a mai fost introdusă și o sumă minimă numită “minim de francare”, care trebuia plătită chiar dacă insuficiența de francare era mai mică. Scrisorile și obiectele de corespondență insuficient francate trebuiau șampilate cu o șampilă “T”, “Porto”, “De plată” sau cu o inscripție asemănătoare. Modalitatea de plată a acestei taxe se făcea prin aplicarea de timbre “Taxa de plată”. Dacă la începutul anului s-au folosit timbrele emisiunilor din 1930 și 1931, administrația poștală a emis în decursul acestui an o nouă serie cunoscută sub numele de “Coroana” (fig. 13).

Fig. 13 - Cele 4 valori nominale ale emisiunii "Taxa de plată" Coroana

Noua emisiune era compusă din patru valori, tipărite cu negru pe hârtie albă² în perioada 1932-1938. Elementul grafic al emisiunii era o coroană regală, de unde și supranumele sub care a rămas cunoscută în istorie. Dantelurile cunoscute sunt de 13½, 14½:14 sau 14½:13½. Valorile de 3 lei și 6 lei există și sub formă nedantelată.

2.1. Suprataxele poștale aeriene interne

În 1932 transportul corespondenței poștale pe cale aeriană se făcea utilizând serviciile companiei aeriene LARES, care începând cu data de 1 septembrie 1928 a înființat curse aeriene interne regulate [6]. LARES este un acronim pentru Liniile Aeriene Române Exploatate de Stat, numele sub care compania națională de transport aerian a României a funcționat între 1930 și 1937. În 1932 aceasta a transportat, printre altele, 60 de kg de trimiteri poștale [25]. Cursele poștale deserveau următoarele localități: București, Cluj, Iași, Galați, Constanța, Chișinău, Cernăuți și Balcic. Pentru transportul obiectelor de corespondență cu avionul se percepea o suprataxă poștală aeriană (SPA). Tarifele practicate sunt redate în tabelul .

Tabelul 4 - Suprataxele poștale aeriene percepute în 1932

Tipul obiectului de corespondență	SPA
Scrisori 20 g, trepte de greutate 20 g, CP cu RP, probe de mărfuri 100 g	2 lei
CP simple, ilustrate și militare, imprimare 50 g, ziare și periodice 50 g	1 leu
Hârtii de afaceri 250 g	5 lei

3. Taxele nepoștale interne

Conform prezentării făcute în primul capitol, obiectele de corespondență poștală circulate în 1932 au fost francate în mod obligatoriu sau facultativ cu mărci care reprezentau taxe destinate altor fonduri decât cele ale Direcției Generale PTT. Chiar dacă aceste mărci nu erau poștale, prin circulația lor pe corespondența vremii au căpătat un statut semi-poștal. Deoarece încă de la înființare au purtat denumirea de “timbru”, denumirea s-a păstrat în vederea deosebirii lor față de mărcile poștale.

3.1. Taxele nepoștale obligatorii

Aceste taxe s-au aplicat pentru diferite categorii de corespondență, lipsa timbrelor ducând la suportarea unei taxe, de obicei mai mare, de către destinatar.

Taxa timbrului aviației (TAV) s-a aplicat cu începere de la 15 mai 1931, când a fost pus în vânzare timbrul aviației (fig. 14), ca urmare a creării Fondului Național al Aviației (FNA). Această lege din 9 aprilie 1931, în articolul 1, prevede: „*Pentru apărarea aeriană a țării, pentru dezvoltarea liniilor aeriene și pentru propășirea, în general, a aviației românești, se*

² Hârtia pe care s-a tipărit această emisiune prezintă un filigran de tip XIII CC, care apare în diferite poziții datorită tirajului mare și multiplelor tranșe la care a fost supusă emisiunea în cei șapte ani în care s-a retipărit de fiecare dată când autoritățile cereau acest lucru. Din acest motiv data exactă de punere în circulație și tirajul au rămas necunoscute.

crează – Fondul Național al Aviației – care se pune la dispoziția Președinției Consiliului de Miniștri”, iar în articolul 2 se precizează modalitatea prin care va fi alimentat acest fond: „Acest fond va fi realizat prin înființarea unui timbru mobil special denumit - timbrul aviației – care va fi emis de Ministerul de Finanțe și va fi pus în aplicare cu începere de la 1 Maiu 1931” [19]. Din aceeași sursă aflăm că FNA era capitalizat la Casa de Depuneri și Consemnațiuni, prin depuneri lunare de sume obținute în urma vânzării timbrului aviației. Depunerile erau făcute de Ministerul de Finanțe pe baza deconturilor efectuate lunar de Casa Autonomă a Monopolurilor. La începutul fiecărui an, Președinția Consiliului de Miniștri întocmea un buget special pentru timbrul aviației.

Fig. 14 - Timbrele emisiunii "Timbrul aviației" 15 mai 1931

Mai multe detalii despre FNA sunt prezentate de către ing. Mihai Cojocar [20], de unde aflăm că pe lângă această emisiune, până în luna decembrie, au mai fost folosite la francare și timbrele cu valorile nominale de 1 și 2 lei supratipărite ale emisiunii “Taxa de plată” redată în fig.15.

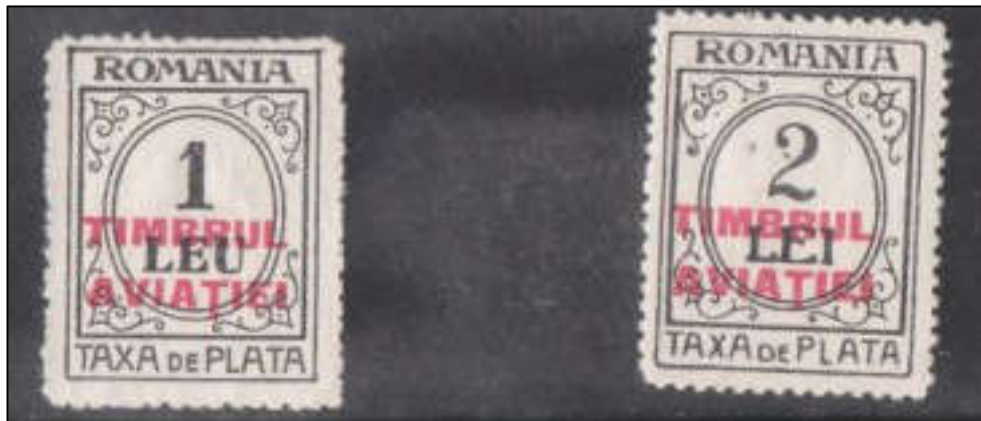

Fig. 15 - Cele două valori ale timbrelor "Taxa de plată" supratipărite cu inscripția "Timbrul Aviației"

Ca urmare a modificării legii FNA în 18 mai 1932, la data de 15 noiembrie apare noua emisiune compusă din 3 valori cunoscută sub numele de “Timbrul aviației. Pilot” (fig. 16). Pusă în circulație cu DR

3229/17.11.1932, timbrele aveau un format de 21 x 26 mm, cu clișeul de 19 x 22,5 mm [21].

Fig. 16 - Seria "Timbrul Aviației. Pilot" pusă în circulație în noiembrie 1932

În tabelul 5 sunt prezentate obiectele de corespondență în funcție de taxa TAV percepută pentru perioada analizată.

Tabelul 5 - Obiectele de corespondență corelate cu valoarea TAV percepută [6]

TAV	Obiecte de corespondență
50 bani	Cărți poștale simple și militare interne, pe fiecare parte a cărților poștale cu răspuns plătit, imprimate, cărți didactice, literare și științifice, cataloage și prospecte de librărie și editură, imprimate în relief pentru orbi interne
1 leu	Scrisori și cărți poștale ilustrate interne
2 lei	Buletine de expediție, mesagerii, avize de sosire mesagerii

Timbrul Aviației (TA) a circulat în România de la 01 mai 1931 până la 01 aprilie 1942 și, deși la început se percepea în mai puține situații, cu timpul domeniul său de aplicare s-a extins foarte mult și în afara serviciilor poștale [19, 20, 21]. În perioada cât a fost în vigoare, au fost promulgate lapte legi și un regulament pentru aplicarea acestuia. Neaplicarea TA se taxa, în general, dublu la destinatar. Au fost identificate câteva excepții practicate de către Direcția Generală PTT privind reduceri ale taxei "timbrului aviației" [6]. Acest lucru a fost posibil prin ordine circulare speciale prin care anumite obiecte de corespondență erau încadrate de la o categorie la alta. În tabelul 6 sunt prezentate obiectele de corespondență exceptate la nivelul anului 1932. Toate aceste excepții au dus la taxarea lor ca imprimate.

Tabelul 6 - Lista obiectelor de corespondență pentru care s-au aplicat reduceri ale TAV

Obiectul de corespondență exceptat, denumirea beneficiarului exceptat	Greutate (g)	Taxare (lei)	TAV (lei)	Data aditerii excepției
Buletinele de confirmarea primirii a	50	1	0,50	1 aprilie

diferitelor tipărituri trimise de Fundația Universitară Carol I - București				
Buletinele de confirmarea primirii a diferitelor tipărituri trimise de Fundația Regele Ferdinand I - București	50	1	0,50	14 aprilie
Circularele adresate medicilor din țară de Drogheria Standard	50	1	0,50	7 octombrie
Buletinele de confirmarea primirii a diferitelor tipărituri trimise de la tipografia și institute de arte grafice de către Biblioteca Universitară Iași	50	1	0,50	11 noiembrie
Cărți poștale imprimate Laboratorul Vorel din Piatra Neamț	-	1	0,50	(?) ³

Conform lui Marinescu [6], la paginile 163-168, se prezintă un tabel cuprinzând autoritățile, societățile comerciale și alte instituții care s-au bucurat de scutiri de la taxa timbrului aviației. După cum specifică și autorul, există posibilitatea completării acestor tabele și cu alte autorități sau societăți și de mărire a perioadelor de scutiri, în baza noilor descoperiri arhivistice.

Taxa timbrului cultural (TC) a apărut pe data de 28 ianuarie ca urmare a Deciziei Ministeriale privind monopolul cărților poștale ilustrate. Timbrul cultural (fig. 17) avea valoarea nominală de 2 lei și trebuia să se aplice pe cărțile poștale ilustrate care făceau obiectul Legii.

Fig. 17 - Cele două timbre ale emisiunii timbrului cultural și timbrul "Taxa PORTO"

Tipărite pe hârtie albă velină, heliogravate, într-un tiraj de 200.000 exemplare (câte 100.000 pentru fiecare valoare), timbrul reproduce imaginea unei cititoare aflate în fața cărții [4]. Timbrul de culoare albastră nu era prevăzut cu filigran, însă cel de culoare brun prezenta filigran XII

³ Nu se știe exact cu ce dată au fost admise la excepție, însă se cunoaște data încetării acestui privilegiu: 18 noiembrie 1938.

CC, acesta din urmă fiind pus în circulație de-abia în 1934 [21]. Formatul mărcilor poștale⁴ erau de 24 x 28 mm, cu datelura de 13½ : 14½.

Chiar dacă aveau caracter obligatoriu, existau totuși o categorie de servicii poștale scutite de TC:

- CPI reprezentând exclusiv portretele M.S. Regelui și M.S. Marelui Voievod Mihai;

- CP cu portretele candidaților înscriși pentru alegerile Corpurilor Legiuitoare, Consiliilor Comunale și Județene, însă numai în timpul dintre apariția decretului regal sau actului de convocare a Colegiului Electoral și ziua finală a alegerilor;

- CPI supuse unui regim special pe baza unei convenții internaționale;

- imprimările conținând reclame comerciale și socotite în tariful transportului poștal ca "imprimare".

Neaplicarea TC se taxa la destinatar cu 3 lei. În acest sens, pe baza Legii 927/24.03.1932 a fost pusă în circulație timbrul "Taxa PORTO pentru Cultură" cu valoarea nominală de 3 lei (fig. 14), având dimensiunile de 22 x 34 mm (cu un clișeu de 16 x 30) și dantelura de 13½. Tipărită în heliogravură, pe hârtie albă, velină, fără filigran, timbrul are o nuanță cenușie și reprezintă o coloană în spirală. Tirajul emisiunii a fost de 70.000 bucăți [4, 21].

3.2. Taxele nepoștale benevole

Correspondența a fost francată și cu anumite mărci nepoștale dacă expeditorul dorea acest lucru (benevol), fără a se mai percepe destinatarului vreo altă taxă în cazul în care aceste mărci nu erau aplicate. În perioada studiată cele mai utilizate timbre au fost: "Timbrul antituberculos" (pus în vânzare la 1 iulie 1931), "timbrul pentru sinistrați" (1930) și "A.R.P.A." (Asociația Română pentru Propaganda Aviației - 1931). Deși aceste mărci nu erau poștale, majoritatea se vindeau chiar la ghișeele poștale și li s-a făcut reclamă de către organele PTT.

4. Emisiunile filatelice

În vederea francării corespondenței, la începutul anului 1932 au fost folosite timbrele rămase în oficiile poștale pe stoc. În vederea suplimentării acestora începând cu data de 22 mai [4] au fost puse în circulație 9 emisiuni filatelice noi cuprinzând 32 de mărci poștale și o coliță [5]. Această dată este însă discutabilă, după cum reiese și din figura 1 unde observăm că data francării corespondenței prezentate este antedată cu 11 zile față de data lansării emisiunii de timbre "500 de ani de la moartea lui Alexandru cel Bun", după cum este ea înscrisă în majoritatea cataloagelor filatelice.

Această dată timpurie a fost sesizată de către Max Peter care a identificat bunul de tipar la data de 18 aprilie 1932 [3]. Până când se va

⁴ În lucrarea domnului Cojocar [21] este redat formatul de 22 x 28 cu un clișeu de 19 x 23,5.

dovedi o altă dată de punere în circulație a acestei emisiuni pe piesele circulate efectiv consider că aceasta ar trebui luată în seamă de către editorii de cataloage filatelice pentru edițiile viitoare.

La nivelul întregului an există mari semne de întrebare legate de data punerii în circulație a majorității emisiunilor de timbre, cataloagele filatelice și la această oră evitând să specifice cu exactitate ziua în care acestea au fost lansate.

Părerile editorilor unor astfel de lucrări sunt împărțite, o parte dintre ei preluând informații anterioare neactualizate, o altă parte preluând informații eronate pe care au omis să le verifice, iar o a treia categorie din dorința de a evita speculația au preferat să nu menționeze data punerii în circulație a acestor emisiuni filatelice. Lor li se adaugă acei filателиști care publică în meniul virtual propriile „cataloage” sau studii care, din păcate, sunt limitate la propriile studii. Acest lucru lasă un bun prilej pentru cercetători de a studia piesele de corespondență circulate și să-și aducă valoroasele contribuții în clarificarea acestei mari pete albe din istoria poștalo-filatelice. Munca lor ar putea fi fructificată într-un viitor catalog filatelic destinat timbrelor românești.

În tabelul 7 sunt prezentate emisiunile filatelice puse în circulație în decursul anului 1932, specificând și categoriile de servicii cărora le era adresată marca respectivă. La emisiunile cu suprataxă am păstrat doar valoarea nominală destinată plății serviciului poștal. Aceste emisiuni au avut o circulație facultativă, expeditorul având decizia dacă dorește să folosească aceste mărci prin plata benevolă a suprataxei. Pe parcursul anului 1932 avem parte de trei astfel de emisiuni.

Tabelul 7 - Emisiunile poștale din anul 1932 corelate cu categoriile de servicii poștale care puteau fi deservite prin nominalele mărcilor

Data punerii în circulație	Denumirea emisiunii	Tirajul emisiunii	Valori nominale	Categoriile de servicii poștale unde puteau fi utilizate
? februarie ⁵	Carol II - uzuale	necunoscut	25 bani	FG*, FH*, HA*, HB*, HE*, HF*, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale)**
			50 bani	FE, FF, FG***, FH***, (plus

⁵ Nici până la această oră nu este cunoscută cu exactitate data punerii în circulație a acestei emisiuni. Cataloagele filatelice o încadrează în perioada de după apariția emisiunii cu Alexandru cel Bun și înaintea emisiunii “Jamboreea Națională Sibiu” [4, 11]. Este posibilă ca nominalele din această emisiune să fi fost lansate la date diferite, în funcție de necesitățile de francare a unităților poștale. Acest lucru ar putea fi dovedit prin studiul amprentelor ștampilelor cu care a fost francată corespondența pe care erau aplicate aceste timbre. În fig. 6 observăm însă francarea unei CPI cu timbrul având nominalul de 4 lei din această emisiune, de unde pot presupune că cel puțin o parte din nominalele acestei emisiuni de uzuale a fost pusă în circulație la începutul anului. Un singur catalog filatelic [12] din cele studiate specifică această emisiune ca fiind prima din acest an, însă nici acesta nu dă detalii exacte privind ziua și luna punerii în circulație.

				toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			1 leu	CE, CF, FA, FB, GA, IB, KB, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			2 lei	AB1, AB2, CA***, CG***, TFR.2, TIF, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			3 lei	CA*, CD*, CG*, KA, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			4 lei	AA1, CB***, CD***, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			6 lei	AA2, CB*, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			7,5 lei	(TR, TE, TAR, TPR***, TFR.1)**
			10 lei	TR, TE**, TAR, TPR***, TFR.1
			20 lei	TE(***)
11 mai ⁶	500 de ani de la moartea lui Alexandru cel Bun	100.000 ⁷	6 lei	AA1+AB1, AA2, CB*, TR**, TE**, TAR**, TPR***
? iunie	Carol II - călare	necunoscut	10 lei	TR, TE**, TAR, TFR.1
10 iulie ⁸	Jamboreea	47.412	25 bani	FG, FH, HA, HB, HE, HF,

⁶ Mai multe cataloage filatelice [17] precum și catalogul filatelic al mărcilor poștale românești din 2009 [4] dau ca dată de punere în circulație ziua de 22 mai, însă din ilustrația de la fig. 1 se observă că acest timbru a circulat efectiv mai devreme de data stabilită. Până la o altă dovadă de circulație mai timpurie a acestei emisiuni, consider că data provenită din studiu [3] ar fi data corectă de punere în circulație și ar trebui adoptată de viitoarele ediții ale cataloagelor filatelice.

⁷ Tirajul inițial al acestei emisiuni a fost de 500.000 timbre, însă după descoperirea erorii de machetare în care anul înscăunării domnitorului a fost marcată greșit ca 1406 în loc de 1400 (anul corect al înscăunării la domnia Moldovei), 400.000 de exemplare au fost retrase din circulație.

⁸ Unele surse [11, 12] indică data de 8 iunie ca dată oficială de pune în circulație a acestor mărci. Într-unul din articolele lui Alin Dimancescu [14] există o reproducere după un afiș aparținând Asociației „Cercetașii României” cuprinzând „Mărcile Poștale Comemorative ale Jamboreei Naționale Sibiu 1932” pe care sunt aplicate timbrele emisiunii ce sunt obliterate cu ștampila Jamboreei datată 10 iul. 1932 / SIBIU / JAMB. NAT. Nu exclud

	Națională Sibiu			(plus toate celelalte categorii de servicii poștale)**
			50 bani	FE, FF, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			1 leu	CE, CF, FA, FB, GA, IB, KB, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			2 lei	AB1, AB2, TFR.2, TIF, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			3 lei	CA, CD, CG, KA, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			6 lei	AA2, CB, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
10 septembrie ⁹	Al X-lea Congres Internațional de Istorie a Medicinii	50.000	1 leu	CE, CF, FA, FB, GA, IB, KB, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			6 lei	AA2, CB, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			10 lei	TR, TE**, TAR, TFR.1
1 octombrie	Sanatorii P.T.T.	200.000	4 lei	AA1, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
		200.000	6 lei	AA2, CB, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
		119.691	10 lei	TR, TE**, TAR, TFR.1
20 noiembrie	Expoziția Filatelică EFIRO	50.050	6 lei	AA2, CB, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
20 noiembrie	Aniversarea a 75 de ani a	20.000	25 bani	FG, FH, HA, HB, HE, HF, (plus toate celelalte categorii

faptul ca timbrele să fi fost puse în circulație cu două luni înainte de eveniment (sau 8 iunie să fi fost dată bunului de tipar - preluat eronat de către respectivele surse ca data lansării emisiunii), însă până la o dovadă a unei piese circulată anterior marelui eveniment, prefer să fiu rezervat în acest sens.

⁹ Din nou autorii cataloagelor filatelice nu au căzut de comun acord cu data punerii în circulație a acestei emisiuni. Unii [11, 12] promovează data de 9 septembrie (o zi de vineri), iar alții [4, 16, 17] data de 10 (sâmbătă). Evenimentul în sine a avut loc pe data de 12 septembrie (luni), după cum rezultă și dintr-o scrisoare recomandată [15] pe care erau aplicate filatelice cele trei timbre ale emisiunii obliterate cu ștampila dată a congresului. Prin urmare corespondența în cauză este suprafrancată (17 lei), în mod normal fiind necesară o taxă de 14 lei (4 lei AA1 + 10 lei TR).

	mărcilor Cap de bour			de servicii poștale)**
			1 leu	CE, CF, FA, FB, GA, IB, KB, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			2 lei	AB1, AB2, TFR.2, TIF, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			3 lei	CA, CD, CG, KA, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			6 lei	AA2, CB, (plus toate celelalte categorii de servicii poștale cu tarife superioare)**
			7,5 lei	(TR, TE, TAR, TPR***, TFR.1)**
			10 lei	TR, TE**, TAR, TFR.1
20 noiembrie	30 de ani de la inaugurarea Palatului PTT	200.000	16 lei	TE**

* - începând cu data de 1 iunie

** - în combinație cu alte valori

*** - până la data de 31 mai (în combinație cu alte valori, unde este cazul)

După cum se observă din tabelul 7, pentru fiecare categorie de servicii poștale au fost emise timbre cu nominale specifice putându-se acoperi cu ușurință necesitățile de francare. Semestrial oficiile poștale erau alimentate cu emisiuni ce cuprindeau nominale mici, ușurând astfel munca officianților în a putea combina francaturile astfel încât acestea să se poată încadra în tarifele corespunzătoare. Cu toate acestea mulți expeditori au preferat să plătească mai mult pentru serviciul poștal doar din pasiunea lor pentru filatelie. Astfel în fig. 18, expeditorul (probabil chiar regele Carol al II-a, cunoscut filatelist) a preferat să plătească suplimentar 6,75 lei pentru serviciile poștale (plus 12,75 taxe benevole) doar ca pe plicul expeditat Majestății Sale Regina Elisabeta a Greciei să fie aplicate toate timbrele emisiunii “Jamboreea Națională” în timpul evenimentelor organizate la Sibiu în luna iulie.

Fig. 18 - Scrisoare "alte localități" suprafrancată (francată filatelic)

Tot în această secțiune am putea include și mărcile fixe (M.F.) de pe întregurile poștale românești apărute în 1932. În tabelul 8 am clasificat aceste piese ținând cont de valoarea nominală, culoare și denumirea întregului [23]. Toate întregurile poștale au avut ca M.F. efigia regelui Carol II, neluând în calcul dimensiunea acestora, deoarece de la copierea machetei și până la tipărire s-au făcut abateri în limite admise în ceea ce privește dimensiunea M.F.

Tabelul 8 - Întregurile poștale emise în 1932 ce au ca M.F. efigia regelui Carol II

Denumirea întregului poștal	Valoarea nominală	Culoarea
Carte poștală militară	1 leu	lila
Carte poștală	3 lei	verde
Mandat poștal	3 lei	roz
Plic ¹⁰	4 lei	roșu închis
Carte poștală semiilustrată ¹¹	6 lei	maro
Plic ¹²	6 lei	brun-roșcat

5. Concluzii

Deși inițial s-a dorit exemplificarea pentru fiecare categorie de servicii poștale cu piese circulate efectiv, din păcate acest lucru nu s-a putut realiza. Chiar dacă volumul de piese studiate a fost mare, în urma unei selecții am păstrat pentru acest studiu doar cele circulate pe teritoriul României în perioada analizată. Piese circulate extern, inclusiv corespondența destinată tranzitului cu dirijabilul, vor face subiectul unui articol viitor. Un obiectiv pe care am reușit să-l ating a fost exemplificarea prin piesele prezentate a tarifelor diferențiate în cele două perioade ale anului. Deși nu a fost unul dintre scopurile urmărite, prin analiza unor piese filatelic am putut determina circulații timpurii ale unor emisiuni, punând încă o dată sub

¹⁰ Prețul de vânzare al acestui întreg a fost de 5 lei.

¹¹ Prezenta inscripția UNIUNEA POȘTALĂ UNIVERSALĂ (U.P.U.) cu text în limba franceză. S-au tipărit sub formă de set de 16 C.P.S., în coală de 4 x 4.

¹² Prețul de vânzare al acestui întreg a fost de 7 lei.

semnul întrebării data punerii în circulație tipărite în diferite cataloage de specialitate. În ceea ce privește emisiunile filatelice, în continuare anul 1932 lasă loc de studiu, multe date fiind incerte și la această oră.

6. Mulțumiri

Aduc mulțumiri domnilor Sergiu Găbureac, ing, Gabriel Mărgineanu și av. Leon Iancovici pentru suportul oferit în vederea documentării acestui material, precum și domnului Max Peter pentru acordul dânsului în vederea preluării unor informații postate pe blogul personal.

BIBLIOGRAFIE

- [1] POP, Leonard Alexandru, *Catalog filatelic, 1932*, resursă on-line la adresa <http://www.ubm.ro/sites/al/index.php/album-filatelic/catalog-filatelic/30-1932.html>, accesată la data de 18.02.2015.
- [2] MARINESCU, Călin, *Evoluția tarifelor poștale și a taxelor pentru obiectele de corespondență în România 1852-1992*, București, 1992.
- [3] PETER, Max, *O piesă care m-a băgat în ceață*, publicată la data de 20 mai 2014, pe blogul *Romanian Stamp News*, resursă on line la adresa <http://romanianstampnews.blogspot.ro/2014/05/o-piesa-care-m-bagat-in-ceata.html>, accesată la data de 18.02.2015.
- [4] TUDOR, Gheorghe, *Mărcile poștale românești 1858-2009*, București, 2009, ISBN 978-973-0-05451-4.
- [5] GĂBUREAC, Sergiu-Marian, *România: erori filatelice: 1903-2006: catalog specializat ilustrat*, București, Biblioteca Bucureștilor, 2008, ISBN 978-973-8369-22-1.
- [6] MARINESCU, Călin, *Tarifile, taxele și gratuitățile poștale în România: 1841 - 2008, vol. 1*, București, Ed. Medro, ISBN 978-973-8487-29-1.
- [7] PETER, Max, *Suveniruri de la prima expoziție EFIRO*, publicată la data de 6 februarie 2013, pe blogul *Romanian Stamp News*, resursă on line la adresa <http://romanianstampnews.blogspot.ro/2013/02/suveniruri-de-la-prima-expozitie-efiro.html>, accesată la data de 05.03.2015.
- [8] ***, *CP circulată de la Bacău la București*, piesă filatelică oferită spre licitare pe site-ul *delcampe.net* începând cu data de 3 august 2013, resursă on line la adresa <http://www.delcampe.net/page/item/id,226606428,var,Romania-1932-CP-stationery-postcard-Circ-Bacau--Bucuresti,language,E.html>, accesată la data de 10.03.2015.
- [9] ***, *Brăila 1932 - Lacul Sărat, Parcul*, piesă filatelică oferită spre licitare pe site-ul *delcampe.net* începând cu data de 23 iulie 2013, resursă on line la adresa <http://www.delcampe.net/page/item/id,225488261,var,Romania-Lacul-Sarat-1932-Parcul-carte-postala-circ,language,E.html>, accesată la data de 10.03.2015.
- [10] ***, *Lacu Sărat, Vila Popescu, circulată, 1932*, piesă filatelică oferită spre vânzare pe site-ul *Okazii.ro* și adjudecată pe data de 15 octombrie 2010, resursă on line la adresa <http://www.okazii.ro/romania-dupa-1920/lacu-sarat-vila-popescu-circulata-1932-a43979163>, accesată la data de 11.03.2015.
- [11] StampWorld, *România - Timbre poștale (1930 - 1939)*, catalog filatelic online disponibil la adresa *StampWorld.com*, resursă on line la adresa

- <http://www.stampworld.com/ro/stamps/Romania/Postage%20stamps/1930-1939?user=10153&year=1932>, accesată la data de 12.03.2015.
- [12] Zumstein, *Briefmarken-katalog, band 4: Europa-ost*, 67. AUFLAGE, 1984, pg. 339-340.
- [13] ***, *Carte Poștală „CARTEA ROMANEASCA” cu francatura mecanică - CONFEȚIONĂM IMPRIMATE... 1932*, piesă filatelică oferită spre vânzare pe site-ul *Okazii.ro*, resursă on line la adresa [http://www.okazii.ro/timbre-plicuri-circulatii-dupa-1900/carte-postala-circulata-francatura-mecanica-confectionam-imprimate--a158337337?icid=recomandari_pag_produc&ibid=same_seller_big\[158337337\]](http://www.okazii.ro/timbre-plicuri-circulatii-dupa-1900/carte-postala-circulata-francatura-mecanica-confectionam-imprimate--a158337337?icid=recomandari_pag_produc&ibid=same_seller_big[158337337]), accesată la data de 12.03.2015.
- [14] DIMANCESCU, Alin, *A doua Jamboree națională (Sibiu, 1932)*, publicat on line pe blogul *Cercetășia României - istoria cercetășiei în România, documente și analize, colecții și suveniruri*, resursă disponibilă la adresa <http://cercetasia.blogspot.ro/2011/02/jamboreea-de-la-sibiu.html>, accesată la data de 12.03.2015.
- [15] PETER, Max, *Câteva ștampile speciale*, publicată la data de 9 iulie 2013, pe blogul *Romanian Stamp News*, resursă on line la adresa <http://romanianstampnews.blogspot.ro/2013/07/cateva-stampile-speciale.html>, accesată la data de 12.03.2015.
- [16] Colnet, *Catalog de timbre, România 1932, partea a doua*, resursă on line la adresa <http://colnect.com/ro/stamps/list/page/2/year/1932/country/2668-Rom%C3%A2nia>, accesată la data de 13.03.2015.
- [17] SPINEANU, Corneliu, *Catalogul Mărcilor Poștale Românești 1858 - 1947 (I)*, Direcția Generală a Poștelor și Telecomunicațiilor, 1984.
- [18] PETER, Max, *Două plicuri*, publicată la data de 19 august 2011, pe blogul *Romanian Stamp News*, resursă on line la adresa <http://romanianstampnews.blogspot.ro/2011/08/doua-plicuri.html>, accesată la data de 18.03.2015.
- [19] Arhivele naționale, Direcția Județeană Olt, *INVENTAR Casa Fondului Național al Aviației - Avocatura Regională Olt (1936 - 1942)*, Slatina, 2009, resursă on line la adresa <http://www.arhivelenationale.ro/images/custom/image/serban/inventare%20sjan/olt/Casa%20Fondului%20National%20al%20Aviatiei%20-%20Avocatura%20Regionala%20Olt.pdf>, accesată la data de 19.03.2015.
- [20] COJOCAR, Mihai, *Fondul Național al aviației*, resursă on line la adresa <http://www.revenues.ro/pagini/aviatie.php>, accesată la data de 19.03.2015.
- [21] COJOCAR, Mihai, *CATALOGUL timbrelor fiscale și a vignietelor românești*, București, 2011.
- [22] JIANU, Vladimir, *Ilustrată întreg poștal EFIRO 24 nov 1932*, oferită la vânzare pe site-ul *olx.ro* pe data de 15 Martie 2015, resursă on line la adresa <http://olx.ro/oferta/vind-ilustrata-intreg-postal-efiro-24-nov-1932-ID2mcD5.html>, accesată la data de 24.03.2015.
- [23] TUDOR, Gheorghe (coord.), *Catalogul Expoziției Filatelice “Ziua Mărcii Poștale Românești” 1987*, București, 14-21 noiembrie 1987.
- [24] DANILIUC, Ioan, *Ghid de maximafilie*, Editura Axa Botoșani, 2003.

- [25] Wikipedia, *LARES*, resursă on line disponibilă la adresa <http://ro.wikipedia.org/wiki/LARES>, accesată la data de 31.03.2015.
- [26] A.M.N., *Un piteștean deține cea mai erotică și inedită colecție de cărți poștale din România. Vederile, din secolul trecut, ilustrează femei nud, dar și moduri de exprimare a... sexualității în perioada interbelică*, articol publicat la data de 23 Octombrie 2014 în ediția on line a ziarului *Universul argeșean*, resursă on line disponibilă la adresa <http://www.universulargesean.ro/recomandari/4716-un-piteste-an-detine-cea-mai-erotica-colectie-de-carti-postale-din-romania-vederile-din-secolul-trecut-ilustreaza-femei-nud-dar-si-moduri-de-exprimare-a-sexualitatii-in-perioada-interbelica>, accesată la data de 03.04.2015.